



Biroul permanent al Senatului

Bp. 501 / 2.12.2021

Biroul permanent al Senatului

L 515 / 6.12.2021

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă privind registrul comerțului
și registrul persoanelor juridice fără scop lucrativ**

Analizând **propunerea legislativă privind registrul comerțului și registrul persoanelor juridice fără scop lucrativ** (b501/26.10.2021), transmisă de Secretarul general al Senatului cu adresa nr.XXXV/5322/01.11.2021 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D0983/02.11.2021,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

I. Observații generale

1. Propunerea legislativă are ca obiect codificarea dispozițiilor referitoare la operațiunile de înregistrare în registrul comerțului și în alte registre ținute de Oficiul Național al Registrului Comerțului (ONRC), pe baza controlului registratorului sau, după caz, pe baza hotărârii instanței judecătorești; reglementarea statutului registratorului de registrul comerțului, a modului de organizare și funcționare a ONRC și a oficiilor registrului comerțului, a procedurii de înregistrare în registrul comerțului, prin verificarea disponibilității și rezervării firmei și prin acordarea disponibilității denumirii asociațiilor, fundațiilor și federațiilor; stabilirea actelor și faptelor care se înregistrează în registrul comerțului, a procedurii în fața

registratorului și în fața instanței de judecată, în vederea simplificării procedurilor de înregistrare în registrul comerțului, pentru a permite depunerea documentelor în format electronic și a reglementa accesul online la informațiile privind societățile europene, inclusiv la informațiile privind societățile înregistrate în alte state membre, în scopul îmbunătățirii accesibilității serviciului public al registrului comerțului, al asigurării disponibilității informațiilor extinse și actualizate privind înființarea și funcționarea societăților, precum și pentru asigurarea unor proceduri unitare la înregistrarea persoanelor fizice și juridice, care desfășoară activități economice, precum și a organizațiilor fără scop lucrativ.

Totodată, prin proiect se preconizează **modificarea și completarea** Legii societăților nr.31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **modificarea** Ordonanței de urgență a Guvernului nr.44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.182/2016, **modificarea** Ordonanței Guvernului nr.26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.246/2005, cu modificările și completările ulterioare, precum și **abrogarea** Legii nr.26/1990 privind registrul comerțului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a Legii nr.359/2004 privind simplificarea formalităților la înregistrarea în registrul comerțului a persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale, întreprinderilor familiale și persoanelor juridice, înregistrarea fiscală a acestora, precum și la autorizarea funcționării persoanelor juridice, cu modificările și completările ulterioare, și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.116/2009 pentru instituirea unor măsuri privind activitatea de înregistrare în registrul comerțului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.84/2010, cu modificările ulterioare.

Potrivit *Expunerii de motive*, intervențiile legislative sunt argumentate de necesitatea alinierii la normele și exigențele europene în materie, în contextul modificărilor intervenite în anul 2019 la nivelul Uniunii Europene, sub aspectul înființării, publicității și al interconectării registrelor comerciale din statele membre, prin promovarea de măsuri concrete, menite a încuraja libertatea de

circulație a capitalurilor, facilitând accesul transfrontalier la informațiile privind societățile comerciale din Uniune și asigurând comunicarea electronică dintre registrele din statele membre în legătură cu anumite operațiuni, prin adoptarea *Directivei (UE) 2019/1151 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 de modificare a Directivei (UE) 2017/1132 în ceea ce privește utilizarea instrumentelor și a proceselor digitale în contextul dreptului societăților comerciale.*

Prin obiectul de reglementare, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, având în vedere că aceasta conține o normă de abrogare a Legii nr.26/1990, care în accepțiunea jurisprudenței Curții Constituționale este o lege organică (a se vedea Decizia nr.545/2006), iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin. (1) din legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Semnalăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

3. Menționăm că la Consiliul Legislativ au fost avizate în anii 2011 și 2012 două *proiecte de Lege privind registratorii comerciale și activitatea de înregistrare în registrul comerțului, precum și pentru modificarea unor acte normative cu incidență asupra activității de înregistrare în registrul comerțului*, transmise de Secretariatul General al Guvernului cu adresele nr.98 din 19.04.2011 și nr.32 din 1.03.2012 (Dosar nr.497/2011 cu avizul nr.470/22.04.2011 și Dosar nr.169/2012 cu avizul nr.135/5.03.2012), proiecte care nu au fost supuse dezbaterii parlamentare.

Totodată, precizăm că la Consiliul Legislativ se află în lucru *propunerea legislativă privind registrul comerțului*, transmisă de Secretarul general al Senatului, cu adresa nr.b534 din 12.11.2021 (Dosar nr.1023/2021), având obiect similar de reglementare, astfel că, pentru a se evita paralelisme în reglementare, procedeu interzis de art.16 din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, propunem dezbateră concomitentă a acestora și adoptarea unui singur proiect.

4. Din punct de vedere al dreptului Uniunii Europene, demersul normativ intră sub incidența *acquis*-ului european, consacrat Libertății de stabilire, în cadrul Pieței Interne, segmentul legislativ - *Dreptul întreprinderilor*, în sectorul – *Dreptul societăților comerciale*.

În raport de *obiectul specific de reglementare*, la nivelul dreptului european derivat, prezintă incidență directă dispozițiile Directivei (UE) 2019/1151 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 de modificare a Directivei (UE) 2017/1132 în ceea ce privește utilizarea instrumentelor și a proceselor digitale în contextul dreptului societăților comerciale, prevederi pe care inițiatorul prezentului demers își propune să le transpună la nivelul legislației naționale de profil.

Din perspectiva *utilizării instrumentelor și a proceselor digitale în contextul dreptului societăților*, prevederile Directivei (UE) 2019/1151 modifică și completează dispozițiile Directivei (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2017 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale, act european care constituie *codificarea unora dintre aspectele relevante ale dreptului societăților comerciale privind societățile cu răspundere limitată*, înlocuind în spațiul juridic al Uniunii Europene un număr de șase directive, respectiv: *Directiva 82/891/CEE privind divizarea societăților comerciale pe acțiuni*; *Directiva 89/666/CEE privind publicitatea sucursalelor înființate într-un stat membru de anumite forme de societăți comerciale care intră sub incidența legislației unui alt stat*; *Directiva 2005/56/CE privind fuziunile transfrontaliere ale societăților comerciale pe acțiuni*; *Directiva 2009/101/CE de coordonare a garanțiilor impuse societăților comerciale de către țările UE, în înțelesul articolului 48 al doilea paragraf din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în vederea echivalării acestor garanții*; *Directiva 2011/35/UE privind fuziunile societăților comerciale pe acțiuni*; *Directiva 2012/30/UE privind coordonarea garanțiilor impuse societăților comerciale în statele membre ale UE în înțelesul articolului 54 al doilea paragraf din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în ceea ce privește constituirea societăților comerciale pe acțiuni și menținerea și modificarea capitalului acestora*.

Directiva (UE) 2017/1132 prevede, în raport de aceste problematice, măsuri pentru asigurarea unor **garanții echivalente** impuse de statele membre pentru protejarea intereselor acționarilor lor și ale terților, în ceea ce privește următoarele: **înființarea de societăți comerciale pe acțiuni** și menținerea și **modificarea capitalului** acestora; **cerințele de divulgare** a societăților cu răspundere limitată, publice și private în general, și a sucursalelor deschise într-un stat al Uniunii de către societăți cu răspundere limitată, publice și private, reglementate de legislația unei țări membre sau de către societăți echivalente din afara Uniunii; **fuziuni** ale societăților comerciale pe acțiuni **într-un stat membru** (diferite tipuri de fuziuni, proceduri și documente necesare unei fuziuni); **fuziunile** societăților cu răspundere limitată **cu sediul în diferite țări ale Uniunii** (condițiile aplicabile, procedura și documentele necesare pentru o fuziune transfrontalieră, intrarea în vigoare și consecințele unei fuziuni transfrontaliere); **diviziuni** ale societăților comerciale pe acțiuni **dintr-un stat membru** (diferite tipuri de diviziuni, proceduri și documente necesare unei diviziuni etc.).

Cât privește *utilizarea instrumentelor și a proceselor digitale în contextul dreptului societăților*, sub efectul prevederilor *Directivei (UE) 2019/1151*, vizate, de altfel, și de către inițiator, se operează anumite modificări, însă, în primul rând, **se completează** cadrul normativ european prevăzut de dispozițiile *Directivei (UE) 2017/1132*, pe baza unor *elemente terminologice noi*, printr-o serie de măsuri adecvate, menite a simplifica și a operaționaliza astfel de mijloace de identificare electronică, în scopul recunoașterii de către statele membre, dar și a utilizării de către cetățenii Uniunii sau a altor categorii de solicitanți în cadrul procedurilor online, în contextul *constituirii unor societăți comerciale și înregistrării unor sucursale într-un stat membru*.

Astfel, sunt reglementate distinct, în procesul de modificare și completare a *Directivei (UE) 2017/1132*, prin *Directiva (UE) 2019/1151*, o serie de aspecte *cu caracter general*, precum: stabilirea unor norme generale aplicabile procedurilor online de constituire a societăților comerciale, de înregistrare online a sucursalelor și de depunere online a documentelor și a informațiilor, instituirea unui

regim aplicabil taxelor în cazul procedurilor online, a plăților și a cerințelor aplicabile informațiilor etc.

Totodată, sunt reglementate *punctual* chestiuni care privesc procedurile de constituire online, de depunere online a unor documente sau informații, de publicitate în registru, în cazul înființării electronice a societăților comerciale, aspecte precum: stabilirea unui cadru comun la nivel european referitor la accesul la astfel de informații publicate, la taxele percepute pentru documente și informații, la înregistrarea online a sucursalelor sau la închiderea acestor sucursale.

Se stabilesc, de asemenea, *norme imperative* sub aspectul obligațiilor ce revin statului membru la nivelul căruia este înregistrată o societate comercială, și anume de a informa imediat, prin intermediul sistemului de interconectare a registrelor, statul membru în care este înregistrată sucursala unei societăți comerciale, în cazul în care a fost înregistrată o modificare referitoare la oricare din următoarele elemente: denumirea societății, sediul social, numărul de înregistrare în registru, forma juridică a societății ori la alte documente și informații relevante.

Sub aspectul **transpunerii la nivelul dreptului intern** al statelor membre a prevederilor **Directivei (UE) 2019/1151**, termenul **limită de conformare** a fost data de **1 august 2021**, cu excepția unora dintre prevederi (referitoare la *interdicția de a exercita o funcție de conducere*, respectiv a *verificării pe cale electronică a originii și integrității documentelor depuse online*, precum și în privința *păstrării de registre într-un format care să permită citirea și căutarea pe computer sau sub formă de date structurate*), pentru care **termenul limită de conformare** se prelungește până la data de **1 august 2023**.

În plus, prin *derogare* de la respectarea termenului de 1 august 2021, actul european mai sus referit prevede că, în situația în care *statele se confruntă cu dificultăți deosebite* în transpunerea Directivei (UE) 2019/1151, acestea *pot beneficia de o prelungire de cel mult un an a perioadei respective*, situație în care motivele obiective ce reclamă o asemenea prelungire trebuie comunicate Comisiei Europene.

Precizăm că, pe lângă aspectele *terminologice* și cele de *conținut* ori de *procedură*, au fost avute în vedere de către inițiator și alte acte juridice europene conexe ori cu care se interferează problematica principală,

precum: *Regulamentul (UE) nr.910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă; Regulamentul (CE) nr.2157/2001 al Consiliului din 8 octombrie 2001 privind statutul societății europene (SE) ori Regulamentul (UE) nr.679/2016 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor).*

5. Semnalăm **avizul nefavorabil al Consiliului Economic și Social nr.7663 din 10.11.2021¹**, referitor la prezenta propunere legislativă, prin care se motivează că *„trecerea la Oficiul National al Registrului Comerțului (ONRC) a funcției de înregistrare a asociațiilor și fundațiilor nu e de fapt o soluție pentru rezolvarea problemelor sectorului. Argumentul că ONRC funcționează bine pentru firme, omite faptul că trecerea la ONRC duce la dispariția garanțiilor pe care le are exercitarea dreptului de asociere, dată fiind implicarea judecătorului în procesul de înființare și mai ales în cazul unei desființări abuzive. Procedura judiciară reprezintă o garanție, în special pentru ONG-urile care lucrează pe subiecte sensibile. ONRC are o conducere numită politic, fapt care nu furnizează garanțiile suficiente asigurării libertății de asociere; firmele au alte proceduri și ideea de a aplica șablonul lor la procedurile organizațiilor guvernamentale este de natură a induce confuzie, prin înregistrarea la ONRC a tuturor entităților. Proiectul în forma actuală ridică problema ONG-urilor deja înregistrate, pentru care se ridică cel puțin două întrebări: dacă trebuie să se reînregistreze sau dacă trec automat; propunerea legislativă nu rezolvă problema existenței sau nu a unei proceduri judiciare în cazul înființării sau desființării unei asociații sau fundații”*.

Totodată, precizăm că **transpunerea integrală a Directivei (UE) 2019/1151**, cu derogările permise de aceasta, menționate la **pct.4 supra**, sunt limitate în timp - cel mai târziu la **data de 1 august 2022** -, dincolo de excepțiile ce pot fi amânate până la data de **1 august 2023**,

¹ <https://www.senat.ro/legis/lista.aspx#ListaDocumente>

și care, în ansamblu, pun în discuție necesitatea de a fi consultate autoritățile administrative de la nivel central, cu responsabilități și atribuții în domeniu, în principal, **Ministerul Justiției**, sub aspectul definerii *politicii statului*, a stabilirii *poziției guvernamentale* într-un domeniu rezervat *înființării, publicității și a interconectării registrelor comerciale*, conform exigențelor legislației europene, care poate fi fundamentată inclusiv prin **elaborarea unor eventuale studii de impact**.

Menționăm că asemenea aspecte se impun a fi avute în vedere, în considerarea complexității domeniului de reglementare, a gradului înalt de tehnicitate și nu în ultimul rând, prin interferența la nivelul legislației europene, precum și a dreptului intern, a chestiunilor rezervate *publicității și interconectării registrelor comerciale* cu cele dedicate *înființării, organizării și funcționării societăților comerciale*, potrivit **Directivei (UE) 2017/1132**, în spațiul Uniunii Europene și a **Legii societăților nr.31/1990**, în spațiul național.

Asumarea acestor responsabilități, implicit în raport de o eventuală decizie de prelungire a termenelor în care România își va îndeplini obligațiile de transpunere a respectivelor norme europene, prevăzute de art.288 din TFUE, presupune exprimarea unui punct de vedere *prealabil* din partea Ministerului Justiției, în calitate de autoritate a administrației publice centrale, care își asumă subordonarea Oficiului Național al Registrului Comerțului (ONRC), inclusiv din perspectivă *funcțională și bugetară*, prin asigurarea finanțării acestuia.

6. Întrucât propunerea legislativă are implicații asupra bugetului de stat, este obligatorie solicitarea unei informări din partea Guvernului, în conformitate cu dispozițiile art.111 alin.(1) teza a doua din Constituția României, republicată.

Totodată, în considerarea dispozițiilor art.15 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr.69/2010, republicată, întrucât este vorba despre o inițiativă a cărei adoptare poate atrage majorarea cheltuielilor bugetare, inițiatorii trebuie să prezinte fișa financiară prevăzută la art.15 din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare.

În acest sens, precizăm că, prin Decizia nr.331/2019, Curtea Constituțională a admis obiecția de neconstituționalitate, constatând că

Legea pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, este neconstituțională, în ansamblul său.

În motivarea deciziei, Curtea a reținut că, „lipsind fișa financiară (inițială și reactualizată) nu se poate trage decât concluzia că la adoptarea legii s-a avut în vedere o sursă de finanțare incertă, generală și lipsită de un caracter obiectiv și efectiv, nefiind așadar reală”.

II. Observații referitoare la propunerea legislativă privind registrul comerțului și registrul persoanelor juridice fără scop lucrativ

1. La **titlu**, întrucât prin proiect se preconizează și intervenții legislative asupra altor acte normative, este necesară reformularea acestuia, astfel:

„Lege privind registrul comerțului și registrul persoanelor juridice fără scop lucrativ, **precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative**”.

2. Având în vedere că numerotarea cu cifre romane este specifică actelor normative care au ca obiect modificări sau completări ale altor acte normative, sintagma „*Art.I Măsuri privind înregistrarea în Oficiul Național al Registrului Comerțului*” se va elimina.

Prin urmare, art.II va deveni **art.I**, iar articolele romane subsecvente se vor renumera corespunzător.

3. La **art.1 lit.c)**, referitor la expresia „*denumite în continuare oficiile registrului comerțului*”, deoarece denumirea respectivă este aceeași cu cea folosită în cadrul textului, recomandăm eliminarea acesteia.

Reiterăm observația pentru situația similară de la **art.17 alin.(1)**, cu referire la sintagma „*denumit în continuare Registrul beneficiarilor reali*”.

Totodată, este de analizat dacă sintagma „oficiile registrului comerțului” nu ar trebui abreviată „ORC”, după modelul abrevierii „ONRC” utilizate în cazul Oficiului Național al Registrului Comerțului, motiv pentru care expresia finală trebuie redată sub forma „**denumite în continuare ORC**”. Facem această observație cu atât mai

mult cu cât în cuprinsul proiectului abrevierea „ORC” apare de mai multe ori, fără a fi explicitată.

4. La **art.3 lit.d)**, pentru o trimitere corectă și completă la noțiunea de *profesionist*, propunem reformularea definiției, astfel:

„**d) solicitant** – profesionistul, în sensul art.3 din **Legea nr.287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare**, persoana fizică sau **juridică** (...)”.

La **lit.e)**, pentru rațiuni normative, recomandăm înlocuirea expresiei „să semneze/să depună cereri” cu sintagma „să semneze **sau** să depună cereri”.

Reținem observația pentru toate situațiile similare din proiect.

La **lit.f)**, pentru rigoare juridică, sugerăm înlocuirea sintagmei „reprezintă profesionistul persoană juridică (...) în justiție” cu expresia „reprezintă profesionistul persoană juridică (...) în **instanță**”.

La **lit.i)**, recomandăm eliminarea sintagmei „în insolvență”, deoarece enumerarea include toate etapele cuprinse în aceasta.

La **lit.j)**, pentru unitate în redactare, propunem ca definiția să debeată astfel:

„**j) firma** – denumirea sub care profesionistul (...)”.

La **lit.n)**, pentru corectitudinea exprimării, sintagma „model de cerereri și de alte documente utilizate” se va reda sub forma „model de **cerere sau alt document utilizat**”, iar unul dintre cei doi termeni „înregistrare” se va elimina.

La **lit.o)**, pentru considerente de ordin normativ, se impune reformularea definiției, astfel:

„**o) semnătură electronică calificată** – semnătura electronică în sensul art.3 pct.12 din Regulamentul (UE) nr.910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE, care se bazează pe un certificat calificat (...), în conformitate cu art.9 din **același regulament**, și care se utilizează în procedura de constituire online, precum și de înregistrare prin mijloace electronice”.

La **lit.q)**, având în vedere că titlul Ordonanței Guvernului nr.26/2000 a fost redat la **lit.b) pct.4)** al aceluiași art.3, este necesară

eliminarea acestuia și precizarea evenimentelor legislative suferite de aceasta, astfel: „**aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.246/2005, cu modificările și completările ulterioare**”.

Totodată, pentru rigoare normativă, în locul expresiei „la art.76 din ordonanța” se va scrie sintagma „la art.76 din **același act normativ**”.

5. La **art.4 alin.(1)**, pentru asigurarea clarității și predictibilității normei, propunem ca sintagma „cu sediul principal în România și înregistrarea și publicitatea sucursalelor acestora” să fie înlocuită cu expresia „cu sediul principal în România, înregistrarea și publicitatea sucursalelor acestora”.

Totodată, prin formularea actuală, expresia „luarea în evidență și publicitatea *altor persoane*, pentru care *legea specială* prevede această obligație” creează confuzii în interpretare și aplicare, fiind necesară detalierea acesteia, cu menționarea expresă a „*altor persoane*” și a „*legii speciale*” despre care se face vorbire în text.

6. La **art.7 alin.(1)**, menționăm că normele de la **lit.d**) și **e**) sunt redactate într-o manieră care nu este specifică normelor juridice și gramaticale.

Observația este valabilă pentru **art.8 alin.(1) și (2)**, **art.10**, **art.12**, **art.31 alin.(12)**, **art.36 și 37**, **art.41** și **art.45 alin.(2)**.

În consecință, este necesară revederea și reformularea acestora, pentru a se asigura claritate și predictibilitate în aplicare.

7. La **art.8 alin.(2)**, în locul expresiei „structurile teritoriale ale acestuia” se va scrie sintagma „**oficiile registrului comerțului**”, având în vedere că în cuprinsul proiectului este utilizată această din urmă sintagmă.

La **alin.(4)**, întrucât derogarea operează de la un act normativ la altul, pentru considerente de ordin normativ, se impune înlocuirea expresiei „Prin derogare de la prevederile alin.(3)” cu sintagma „Prin **excepție** de la prevederile alin.(3)”.

8. La **art.9 alin.(2)**, pentru rigoare gramaticală, după expresia „din registrele comerțului din statele membre ale Uniunii Europene și” se va insera prepoziția „**din**”, observație valabilă pentru toate situațiile similare din proiect.

9. La **art.11 alin.(1)**, pentru rigoarea exprimării, sintagma „ori a oricărei părți a acestora” se va înlocui cu expresia „ori **părți ale acestora**”.

La **alin.(5)**, pentru același considerent, textul va debuta astfel:

„**(5) Copiile în format electronic (...)**”.

La **alin.(6)**, pentru o trimitere corectă și completă la Ordonanța de urgență a Guvernului nr.49/2009, propunem inserarea expresiei „**cu modificări și completări**” după cuvântul „aprobată”.

La **alin.(8)**, este de analizat dacă textul nu ar trebui completat în acord cu art.2¹ alin.(2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.41/2016 privind stabilirea unor măsuri de simplificare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, aprobată cu modificări prin Legea nr.179/2017, astfel cum a fost completată prin Legea nr.267/2021. Potrivit textului invocat, *„Instituțiile publice și organele de specialitate ale administrației publice centrale solicită entităților care au emis documentele prevăzute la alin.(1), în format electronic, copii sau extrase ale acestora, în baza consimțământului expres al beneficiarului serviciului public, prevederile art.2 alin.(2) și ale art.4 aplicându-se în mod corespunzător”*.

La **alin.(9)**, pentru a nu încărca excesiv textul, recomandăm eliminarea sintagmei „în afara celor preconizate la alin.8”.

Reținem observația și pentru **art.13 alin.(1)**, în ceea ce privește expresia „ale acestor persoane”.

La **alin.(10)**, pentru previzibilitatea și corectitudinea noimei, sugerăm să se revadă posibilitatea eliberării de „*informații punctuale*”, cu titlu gratuit, jurnaliștilor și reprezentanților mijloacelor de informare în masă, având în vedere că, potrivit art.24 alin.(1) din proiect, *„În exercitarea competențelor sale, ONRC și oficiile registrului comerțului colectează, procesează și prelucrează date și informații, inclusiv de natura datelor cu caracter personal, cu respectarea Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului european și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor)”*.

10. La **art.13 alin.(2)**, pentru o exprimare normativă și gramaticală corectă, se impune reformularea normei, astfel:

„(2) Copiile sau copiile certificate ale documentelor depuse din dosarul profesionistului înregistrat în registrul comerțului, care se eliberează solicitanților, vor conține **exclusiv** următoarele date cu caracter personal: numele și prenumele, data și locul nașterii, cetățenia (...)”.

11. La **art.14 alin.(2)**, pentru precizia normei, este necesar să se prevadă expres la ce se referă „*legislația privind protecția datelor cu caracter personal*”, cu atât mai mult cu cât la art.24 alin.(1) din proiect se invocă chiar Regulamentul general privind protecția datelor.

La **alin.(3)**, pentru rigoare juridică, expresia „cel mult” trebuie eliminată, observație valabilă pentru toate situațiile similare din proiect.

12. La **art.15**, pentru rațiuni gramaticale, în locul expresiei din final „numărul de ordine în registrul comerțului atribuite” se va scrie sintagma „numărul de ordine **atribuite** în registrul comerțului”.

Reiterăm observația pentru **art.16**, în ceea ce privește înlocuirea expresiei „obținerea de pe copii de pe actele publicate” cu sintagma „obținerea **de** copii **ale** actelor publicate”.

13. La **art.17 alin.(1)**, deoarece titlul Legii nr.129/2019 a fost menționat la **art.3 lit.b) pct.7)**, recomandăm eliminarea acestuia.

14. La **art.18 alin.(8)**, pentru rigoare gramaticală, sugerăm înlocuirea expresiei „și se efectuează exclusiv în format electronic” cu sintagma „se efectuează exclusiv în format electronic”.

15. În ceea ce privește **Capitolul II**, semnalăm că prin Ordinul ministrului justiției nr.3062/2008 a fost aprobat Regulamentul de organizare și funcționare a Oficiului Național al Registrului Comerțului și a oficiilor registrului comerțului de pe lângă tribunale; prin urmare, este de analizat dacă prezentul proiect nu ar trebui să prevadă modificarea respectivului ordin potrivit noilor reglementări.

16. La **art.19 alin.(3)**, pentru rațiuni gramaticale, în locul expresiei „de realizare publicității” se va scrie sintagma „de realizare **a** publicității”.

17. La **art.21 alin.(6)**, semnalăm că, potrivit art.30 alin.(1) și (4) din Legea nr.53/2003 – Codul muncii, republicată, cu modificările

și completările ulterioare, „Încadrarea salariaților la instituțiile și autoritățile publice și la alte unități bugetare se face numai prin concurs sau examen, după caz. (...) Condițiile de organizare și modul de desfășurare a concursului/examenului se stabilesc prin regulament aprobat prin hotărâre a Guvernului”.

În consecință, este de analizat dacă soluția propusă nu contravine prevederilor menționate mai sus.

Observația este valabilă, în mod corespunzător, și pentru **art.22 alin.(3)**, care reglementează că „personalul necesar pentru funcționarea ONRC și oficiilor registrului comerțului se selecționează prin examen sau concurs, potrivit Regulamentului aprobat **prin ordin al ministrului justiției**”, precum și pentru **art.26 alin.(3)**, care prevede că „Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului pentru ocuparea posturilor vacante de registrator se aprobă **prin lege**”.

18. La **art.22**, pentru o exprimare proprie stilului normativ, propunem reformularea **alin.(1)**, astfel:

„**Art.22. – (1)** Numărul maxim de posturi ale ONRC și ale oficiilor registrului comerțului se stabilește prin hotărâre a Guvernului, iar structura organizatorică și modul de funcționare ale acestora **se stabilesc** prin regulament de organizare și funcționare, aprobat prin ordin al ministrului justiției”.

19. La **art.23**, pentru considerente de ordin normativ, este necesară reformularea **alin.(1) și (2)**, astfel:

„**Art.23. – (1)** Funcțiile de conducere și funcțiile de execuție din cadrul ONRC și **al oficiilor registrului comerțului de pe lângă tribunale** sunt salarizate **potrivit prevederilor Anexei V, Capitolul VI** din Legea-cadru nr.153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu **modificările și completările** ulterioare.

(2) Personalul cu studii generale din cadrul ONRC și **al oficiilor registrului comerțului de pe lângă tribunale** este încadrat **potrivit prevederilor Anexei VIII, Capitolul II, Secțiunea 3, lit.C)** din Legea-cadru nr.153/2017, cu **modificările și completările** ulterioare”.

20. La **art.24 alin.(1)**, pentru o completă informare, după sintagma „Regulamentul (UE) 2016/679” se va insera expresia „**al Parlamentului European și al Consiliului**”.

La **alin.(2)**, întrucât titlul Regulamentului (UE) 2016/679 a fost redat la **alin.(1)** al aceluiași articol, sugerăm eliminarea acestuia.

21. La **art.25 alin.(1)**, pentru rigoare juridică, propunem înlocuirea expresiei „Registratorul este personalul de specialitate juridică” cu sintagma „Registratorul este **reprezentat de personalul de specialitate juridică**”.

La **alin.(3)**, pentru o exprimare proprie stilului normativ, recomandăm ca norma să debuteze, astfel:

„**(3) Ca urmare a controlului de legalitate, (...)**”.

La **alin.(5)**, pentru rațiuni gramaticale, textul trebuie reformulat, după cum urmează:

„**(5) (...) registratorul nu poate fi supus niciunei restricții, influențe, presiuni, constrângeri sau intimidări din partea niciunei autorități**”.

22. La **art.26 alin.(1)**, semnalăm că prevederea de la **lit.h)** este superfluă, întrucât condiția promovării concursului pentru ocuparea funcției de registrator este eliminatorie și preliminară celorlalte condiții prevăzute la lit.a)-g).

Se impune, prin urmare, eliminarea lit.h).

La **alin.(3)**, recomandăm eliminarea adjectivului „vacante”, întrucât este inutil în contextul dat.

23. La **art.27 lit.c)**, pentru rațiuni gramaticale, propunem înlocuirea expresiei „a asociațiilor, fundațiilor și a fundațiilor în registrul comerțului” cu sintagma „a asociațiilor și a **fundațiilor** în registrul comerțului”.

La **lit.f)**, pentru același considerent, prepoziția „prin” din sintagma „prin Buletin” se va înlocui cu prepoziția „în”.

La **lit.i)**, pentru rigoare juridică, este necesară înlocuirea expresiei „au obligația să ceară înmatricularea/înregistrarea în registrul comerțului” cu sintagma „au obligația să **solicite înmatricularea** în registrul comerțului”.

24. La **art.29 alin.(1)**, în locul expresiei „administratori, directori, persoane împuternicite, cenzori” se va scrie sintagma

„administratori, directori, persoane împuternicite sau cenzori”, adecvată contextului.

25. La **art.30**, pentru o exprimare gramaticală corectă, propunem ca normă să debuteze, astfel:

„**Art.30.** – Registratorul are obligația declarării averii și a intereselor, **potrivit prevederilor Legii nr.176/2010 (...)**”.

26. La **art.31 alin.(5)**, pentru o redactare proprie stilului normativ, **partea finală** a textului trebuie reformulată, astfel: „(...) după cum urmează: **nota 1 reprezintă nivelul minim, iar nota 5 nivelul maxim**”.

La **alin.(9)**, pentru claritate, propunem ca norma să debuteze, astfel:

„**(9)** Nu poate realiza evaluarea **persoana** care este soț/soție, (...)”.

La **alin.(11)**, în locul cuvântului „nominalizați” se va scrie adjectivul „**numiți**”, mai adecvat în context.

La **alin.(12)**, pentru precizie, recomandăm indicarea în mod clar a instanței competente.

27. La **art.33 alin.(1) lit.g)**, pentru același considerent, propunem specificarea expresă a actelor normative incidente.

Observația este valabilă pentru toate situațiile similare.

La **alin.(2)**, pentru rigoare în exprimare, sugerăm ca **partea dispozitivă** să aibă următoarea formulare:

„**(2)** Sancțiunile disciplinare sunt **următoarele**.”.

28. La **art.34**, pentru corectitudinea și fluența normei, sintagma finală „numită prin decizie a directorului general al ONRC” trebuie inserată după expresia „de către o comisie”.

29. La **art.35 alin.(1) lit.b)**, pentru o corectă exprimare, sintagma „pentru săvârșirea unei infracțiuni prevăzute la” trebuie redată sub forma „pentru săvârșirea **uneia dintre infracțiunile** prevăzute la”.

La **alin.(3)**, pentru precizie, propunem completarea normei de trimitere „potrivit lit.c)”, prin menționarea alineatului din care face parte respectiva enumerare.

La **alin.(6)**, pentru uzitarea unui limbaj juridic consacrat, dar și pentru coerență, propunem revederea și reformularea expresiei „beneficiază de compensarea celor de care a fost privat (...)”.

30. La **art.36 alin.(1)**, pentru corelare cu norma de la **art.33 alin.(2)**, este necesar ca **lit.c)** să aibă următoarea formulare: „**sanctiunea desfacerii disciplinare a contractului individual de muncă**”.

La **lit.f)**, semnalăm că utilizarea expresiei „în alte cazuri prevăzute de lege” conferă normei un caracter imprecis, motiv pentru care sugerăm revederea și reformularea corespunzătoare a textului.

La **alin.(2)**, pentru fluența redactării, propunem ca sintagma „hotărârii de condamnare față de registrator, instanța de executare comunică ONRC copie de pe dispozitivul hotărârii” să fie înlocuită cu expresia „hotărârii de condamnare a **registratorului**, instanța de executare comunică ONRC o copie a **dispozitivului hotărârii**”.

31. Având în vedere că **art.38** conține o singură ipoteză juridică, este necesară eliminarea cifrei „(1)”.

Reținem observația pentru **art.91** și **106**.

Totodată, pentru rațiuni normative, în locul verbului „să ceară” se va scrie verbul „să solicite”, observație valabilă pentru toate situațiile similare din proiect.

32. La **art.39 alin.(1)**, pentru rigoare gramaticală, propunem înlocuirea sintagmei „formulare-tip de acte constitutiv” cu expresia „formulare-tip de acte **constitutive**”.

La **alin.(3)**, pentru o exprimare corectă din punct de vedere gramatical, se impune schimbarea topicii, astfel:

„(3) ONRC pune la dispoziția solicitantului, **în scop de informare**, și o versiune în limba engleză a formularului-tip de act constitutiv, a altor formulare-tip, precum și a modelelor de documente”.

La **alin.(4)**, pentru claritate, recomandăm ca textul să debuteze, după cum urmează:

„(4) **Formularul-tip al actului constitutiv se aprobă (...)**”.

33. La **art.40 alin.(1)**, pentru același motiv, sugerăm inserarea cuvântului „**emiterii**” între cuvintele „data” și „actelor”.

Observația este valabilă și pentru **art.42 alin.(1)**.

Totodată, pentru rigoare juridică, în locul expresiei „în cel mult 15 zile” se va scrie sintagma „în termen de 15 zile”, observație valabilă pentru toate situațiile similare din proiect.

34. La **art.42 alin.(1)**, pentru concordanță cu textul prevăzut pentru art.40 alin.(1), recomandăm introducerea cuvântului „**producerii**” în fața substantivului „faptelor”.

35. La **art.43 alin.(4)**, pentru o redactare corectă, propunem reformularea textului, astfel:

„(4) În caz de neconcordanță între actele și informațiile publicate în limbile oficiale ale **statelor membre ale Uniunii Europene** și traducerea publicată voluntar (...); (...) versiunea care **face** obiectul publicității obligatorii”.

36. La **art.44 alin.(1) partea dispozitivă**, pentru o exprimare normativă, recomandăm înlocuirea expresiei „se prezintă la oficiul registrului comerțului” cu sintagma „se **depun** la oficiul registrului comerțului”.

La **alin.(1) lit.c)**, pentru o trimitere corectă la Ordonanța Guvernului nr.66/1999, în locul expresiei „cu modificările și completările ulterioare” se va scrie sintagma „cu **modificările ulterioare**”.

37. La **art.45 alin.(3)**, pentru considerente de ordin normativ, pronumele „ele” și adverbul „întotdeauna” trebuie eliminate.

Reținem observația și pentru **alin.(5)**, în ceea ce privește eliminarea cuvântul „orice”.

38. La **art.46 alin.(1)**, pentru rigoare gramaticală, sugerăm scrierea articulată a substantivului „Informații”.

39. La **art.48 alin.(2)**, în locul expresiilor „asemănătoare cu o alta” și „desemnarea mai precisă” se vor scrie sintagmele „**similară** cu **altă firmă**”, respectiv „desemnarea **precisă**”, mai adecvate în context.

40. La **art.51 alin.(2)**, pentru o exprimare corectă, este necesară înlocuirea cuvântului „distinctivitate” cu un sinonim, respectiv „**specificitate**”, observație valabilă pentru toate situațiile similare din proiect.

41. La **art.52 alin.(3)**, pentru precizie, se impune eliminarea sintagmei „cu modificările și completările ulterioare”.

42. La **art.53 alin.(2)**, pentru rațiuni normative, propunem înlocuirea expresiei din final „să identifice mai precis persoana sau felul comerțului său” cu sintagma „să identifice **precis** persoana sau felul **activității sale economice**”.

43. La **art.57**, în locul verbului „se compune” se va scrie verbul „**constă**”, mai adecvat în context, observație valabilă pentru toate situațiile similare.

44. La **art.61**, este necesară realizarea acordului gramatical, în sensul înlocuirii expresiei „actul de înființare a acestora” cu sintagma „actul de înființare **al acesteia**”.

45. La **art.65**, referitor la norma de trimitere la „art.61”, având în vedere că respectivul articol se referă la firma regiilor autonome, societăților naționale și companiilor naționale, este de analizat dacă această dispoziție este relevantă pentru firma casei centrale de credit.

46. La **art.72 alin.(1)**, pentru unitate în redactare, în locul expresiei „în Registrul național” se va scrie sintagma „în **registru**l comerțului”.

47. La **art.73 alin.(1)**, pentru considerente de ordin normativ, este necesară precizarea titlului Ordinului ministrului justiției nr.654/B/C/2000.

Menționăm că **alin.(5)** este redactat într-o manieră care nu asigură claritate și predictibilitate normei, fiind necesară revederea și reformularea corespunzătoare a acestuia, în sensul precizării numărului și a anului ordinului ministrului justiției despre care se face vorbire în text.

48. La **art.75 alin.(3)**, pentru corectitudinea exprimării, sintagma „iar în cazul fondatorilor societăți” va fi înlocuită cu expresia „iar în cazul fondatorilor **unei** societăți”.

49. La **art.76 alin.(3)**, pentru o exprimare corectă din punct de vedere gramatical, sugerăm înlocuirea sintagmei „un extras de pe înregistrarea efectuată” cu expresia „un extras **din** înregistrarea efectuată”.

50. La **art.77 alin.(1) partea introductivă**, se precizează care sunt elementele cererii de înregistrare a sucursalelor persoanelor juridice străine, fără să se prevadă, însă, nicio reglementare referitoare la situațiile financiare ale societății mamă, persoană juridică străină.

Semnalăm că, potrivit art.37 lit.j) din Directiva (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2017 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale, în ceea ce privește sucursalele societăților din țări terțe, publicitatea documentelor contabile ale societății mamă este obligatorie.

Menționăm că Legea nr.26/1990 privind registrul comerțului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevede la art.24 alin.(2) lit.f) că cererea de deschidere a sucursalei persoanei juridice din străinătate cuprinde și *„situațiile financiare ale operatorului economic din străinătate, așa cum sunt acestea întocmite, auditate și publicate în conformitate cu legea din România, cu excepția cazului în care legea care guvernează persoana juridică din străinătate prevede reguli contabile echivalente celor aflate în vigoare în Uniunea Europeană, în cazul în care persoana juridică din străinătate care deschide o sucursală în România nu este guvernată de legea unui stat membru al Uniunii Europene sau a Spațiului Economic European”*.

Prin urmare, actuala reglementare răspunde exigențelor normelor europene în materie.

În concluzie, pentru a corespunde cerințelor directivei citate mai sus, recomandăm revederea normei și introducerea unor reglementări referitoare la publicitatea situațiilor financiare ale persoanelor juridice străine care deschid sucursale în România.

La **alin.(1) lit.b)**, sugerăm eliminarea parantezelor, pentru concordanță cu art.38 alin.(3) teză finală din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora nu este permisă prezentarea unor explicații prin folosirea parantezelor.

La **alin.(2)**, precizăm că se prevede obligația anexării actului de deschidere a sucursalei la cererea de înregistrare a sucursalei unei persoane juridice străine.

Semnalăm că sintagma *„actul de deschidere a sucursalei”* este insuficient de clară în acest context și poate genera dificultăți în aplicare.

În concluzie, recomandăm fie reformularea acesteia, astfel încât să se stabilească cu exactitate care este acel act solicitat în vederea anexării la cererea de deschidere a sucursalei, fie definirea sintagmei *„act de deschidere a sucursalei”* în cadrul **art.3** din proiect.

51. La **art.79 alin.(3)**, pentru corectitudine cu denumirea actuală a primului minister citat, propunem ca sintagma „ministrului finanțelor publice” să fie înlocuită cu expresia „ministrului **finanțelor**”.

52. La **art.80**, pentru o completă informare asupra actului normativ invocat în text, titlul acestuia se va reda, după cum urmează: „Ordonanța Guvernului nr.26/2000, **aprobată cu modificări prin Legea nr.246/2005, cu modificările și completările ulterioare**”.

53. La **art.82 alin.(1)**, pentru o exprimare specifică stilului normativ, expresia „împuternicit cu procură specială/generală și autentică” va fi înlocuită cu sintagma „împuternicit cu procură specială/generală **autentică**”.

Reiterăm această observație pentru toate situațiile similare din proiect.

54. Cu privire la textul prevăzut pentru **art.84**, semnalăm că expresia „se semnează de împuternicit prin actul constitutiv, *precum și a oricărei persoane interesate, în condițiile legii*” este lipsită de claritate și predictibilitate, fiind în contradicție cu cerințele art.8 alin.(4) din Legea nr.24/2000 republicată, cu modificările și completările ulterioare, conform căruia „*textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce*”.

Se impune, prin urmare, revederea și reformularea acesteia.

55. La **art.86 alin.(1)**, cu privire la sintagma „după caz, *alte cereri*”, precizăm că aceasta este generală, nefiind specifică stilului normativ, fiind necesară revederea pentru a se preciza în mod expres care sunt acele cereri pe care profesioniștii au obligația să le depună în condițiile acestei norme.

Totodată, pentru rigoarea redactării, sintagma „este situat sediul/sediul social/profesional” se va înlocui cu expresia „este situat sediul social/**sediul profesional**”, iar sintagma „prevăzute la art.81, art.82, art.83, art.84” se va reda sub forma „prevăzute la **art.81-84**”.

La **alin.(2)**, pentru realizarea acordului gramatical, sintagma „care o însoțesc” se va reda corect, respectiv „care **le** însoțesc”.

La **alin.(3)**, pentru a asigura claritate și predictibilitate, recomandăm ca sintagma „și datele care, *potrivit legii*, se înregistrează în registrul comerțului” să se coreleze cu **Secțiunea a 7-a – „Acte și**

fapte care se înregistrează în registrul comerțului”, astfel încât trimiterea să se facă la articolul corespunzător din cadrul proiectului.

56. La **art.87 alin.(2)**, cu privire la sintagma „documentele prevăzute la art.77 alin.(2) și la art.78 alin.(2)”, facem precizarea că art.78 are un singur alineat, care se referă la faptul că lipsa unui element obligatoriu al cererii de înregistrare atrage respingerea acesteia.

În consecință, se impune revederea acestei trimiteri și scrierea corectă a articolului și/sau a alineatului vizat/e de inițiator.

57. La **art.90**, pentru rigoare normativă, propunem inserarea substantivului „zile” după expresia „în termen de 15”.

58. La **art.92**, având în vedere că la art.10 s-a prevăzut înlocuirea sintagmei „identificatorul unic la nivel european” cu abrevierea „EUID”, este necesară corectarea textului, observație valabilă pentru toate situațiile similare.

De asemenea, după numărul și anul legii citate se va scrie sintagma „**republicată, cu modificările și completările ulterioare**”.

59. La **art.93**, semnalăm că trimiterea la textul art.88 este greșită, întrucât acest articol nu prevede date care se înregistrează în registrul comerțului, ci stipulează faptul că răspund pentru legalitatea, autenticitatea, exactitatea datelor cuprinse în cererile de înregistrare și în documentele depuse în susținerea cererii de înregistrare solicitantului înregistrării sau, după caz, reprezentanții legali sau împuterniciții acestora.

În concluzie, este necesară revederea trimiterii și corectarea acesteia.

Reținem această observație și pentru trimiterea de la **art.94**.

În situația în care s-a intenționat trimiterea la **art.91**, semnalăm că din întregul cuprins al acestui articol numai **lit.b), c) și d)** pot fi aplicabile companiilor naționale și societăților naționale prevăzute la art.93, respectiv societăților europene, de la art.94, întrucât lit.a) conține date specifice întreprinderii individuale și persoanei fizice autorizate.

60. La **art.94**, pentru acuratețea trimiterii la actul european, **titlul** acestuia va fi redat, astfel: „Regulamentul (CE) nr.2157/2001 al **Consiliului din 8 octombrie 2001** privind statutul societății europene (SE)”.

61. La **art.95**, pentru rigoare normativă, se va face trimitere la „Legea nr.161/2003, **cu modificările și completările ulterioare**”.

62. La **art.96**, semnalăm că este necesară corectarea trimiterii, în sensul precizării **art.92**, în locul art.89.

63. La **art.97**, pentru respectarea exigențelor de tehnică legislativă, sintagma „cu excepția lit.k), l), m) și p)” va fi redată astfel: „cu excepția **lit.k) - m) și p)**”.

De asemenea, pentru o corectă informare asupra evenimentelor legislative ale Legii nr.1/2005, sintagma „cu modificările și completările ulterioare” va fi înlocuită cu expresia „**cu modificările ulterioare**”.

64. La **art.98**, pentru precizia normei, propunem ca norma de trimitere să fie redată astfel: „art.11 **alin.(2)** din Legea cooperăției agricole nr.566/2004”.

65. La **art.99**, pentru rațiuni normative, după expresia „Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.227/2007”, se va insera sintagma „**cu modificările și completările ulterioare**”.

66. La **art.100**, pentru precizia normei, se va face trimitere la „**art.3 și 4 din** Regulamentul (CE) nr.1435/2003”.

67. La **art.102 lit.j)**, referitor la sintagma „alte mențiuni prevăzute de lege”, având în vedere prevederile art.50 alin.(2) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care dispun: „*dacă norma la care se face trimitere este cuprinsă în alt act normativ, este obligatorie indicarea titlului acestuia, a numărului și a celorlalte elemente de identificare*”, este necesară menționarea expresă a actului normativ avut în vedere.

Observația este valabilă pentru **art.107 alin.(1) lit.f) și h)**, **art.108 alin.(1)**, **art.121 alin.(1)** și **art.122 alin.(1)**.

68. La **art.103**, pentru respectarea uzanțelor normative, textul **alin.(3)** va fi reformulat, după cum urmează:

„(3) Obligația prevăzută la alin.(2) **lit.d)** se consideră îndeplinită la data publicării situațiilor financiare ale persoanei juridice din străinătate, potrivit legii statului membru al Uniunii Europene în care este înregistrată persoana juridică străină”.

69. La **art.104**, pentru o informare corectă, sintagma „prevăzute la art.13, art.14 și art.15 din OMJ nr.954/B/C/2000”, se va înlocui cu expresia „prevăzute la **art.13-15 din Regulamentul privind organizarea Registrului asociațiilor și fundațiilor, Registrului federațiilor și Registrului național al persoanelor juridice fără scop patrimonial, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr.954/B/C din 26 aprilie 2000**”.

70. La **art.105 alin.(1)**, pentru o informare corectă, se va elimina trimiterea la alin.(2).

La **alin.(5)**, pentru o exprimare consacrată în domeniu, sintagma „a unei transformări transfrontaliere a acesteia” se va înlocui cu expresia „**a unui transfer transfrontalier al sediului social**”, expresie utilizată în context similar și la art.34 din Directiva (UE) 2017/1132.

71. La **art.106**, pentru unitate redacțională, abrevierea „UE” se va reda *in extenso*, respectiv „**Uniunii Europene**”.

72. La **art.107 alin.(1) lit.f)**, pentru o trimitere corectă și completă, după expresia „potrivit Legii nr.85/2014”, se va insera sintagma „**cu modificările și completările ulterioare**”.

La **alin.(1) lit.j)**, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, trimiterea la Codul penal și la Codul de procedură penală se va realiza, astfel: „potrivit **Legii nr.286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare și Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare**”.

73. La **art.109 alin.(5)**, se va elimina cifra „1” din expresia „de o 1 zi lucrătoare”, fiind superfluă.

74. La **art.112 alin.(1)**, semnalăm că textul propus nu corespunde cerințelor cu privire la claritatea și predictibilitatea normelor juridice, fiind necesară revederea acestuia, astfel încât fie să se clarifice sensul vizat de inițiator prin expresia „cerințele legale pentru înregistrarea cererii, *înregistrării*”, fie să se renunțe la cuvântul „*înregistrării*”, dacă acesta a fost inclus în mod eronat.

75. La **art.114**, menționăm că există două alineate marcate ca „alin.(3)”. Astfel, sugerăm marcarea celui de-al doilea alineat ca „**alin.(4)**”, iar alineatele subsecvente se vor renumera.

La **alin.(1)**, pentru rigoarea redactării, sintagma „alin.(1) și alin.(2)” se va reda sub forma „alin.(1) și (2)”.

La **alin.(3)**, expresia „alin.(1) lit.b și c” se va înlocui cu sintagma „alin.(1) lit.b) și c)”.

76. La **art.118 alin.(1)**, precizăm că sintagma „Reconstituirea dosarelor persoanelor înregistrate în registrul comerțului” este generală, iar din context nu rezultă cu claritate care sunt acele situații în care se apelează la reconstituirea dosarelor, ci doar că aceasta poate fi dispusă de registrator din oficiu sau la solicitarea persoanei interesate.

Astfel, precizăm că în actuala reglementare nu regăsim procedura reconstituirii dosarelor profesioniștilor înregistrați la ONRC, ci doar instituția îndreptării erorilor materiale, iar în textul prezentului proiect reconstituirea dosarelor este insuficient detaliată, fiind neclar căror situații practice se aplică.

În concluzie, propunem revederea și reformularea corespunzătoare a normei.

77. La **art.119 alin.(3)**, pentru corectitudinea exprimării, sintagma „înregistrat registrul comerțului” se va înlocui cu expresia „înregistrat în registrul comerțului”.

III. Observații cu privire la modificarea și completarea Legii societăților nr.31/1990

1. La actualul **art.II**, care va deveni **art.I**, **părțile dispozitive** trebuie redactate în funcție de ordinea crescătoare care marchează elementele dispozitive în cuprinsul structurii actului normativ asupra căruia se intervine legislativ.

2. Cu privire la **pct.1**, referitor la introducerea **art.6¹**, semnalăm că cerința introducerii unei clauze speciale în actul constitutiv, prin care „fondatorii își asumă răspunderea pentru îndeplinirea condițiilor prevăzute la art.6”, nu este prevăzută ca atare nici de Directiva (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2017 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale și nici de Directiva (UE) 2019/1151 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 de modificare a Directivei (UE) 2017/1132 în ceea ce privește utilizarea instrumentelor și a proceselor digitale în contextul dreptului societăților comerciale.

Directiva (UE) 2019/1151, la art.13i alin.(1) prevede că „statele membre se asigură că dispun de norme privind interdicția de a exercita o funcție de conducere. Aceste norme includ prevederea referitoare la posibilitatea de a lua în considerare orice interdicție care este în vigoare sau informațiile relevante legate de interdicția de a exercita o funcție de conducere în alt stat membru(...)”, iar la alin.(2) „Statele membre pot solicita ca persoanele care candidează pentru o funcție de conducere să declare că au luat cunoștință despre circumstanțele care ar putea duce la interdicția de a exercita o funcție de conducere în statul membru în cauză.”

Precizăm că astfel de prevederi sunt însă deja incluse în dreptul intern, la art.6 alin.(1) din Legea nr.31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care prevede că „nu pot fi membri fondatori persoane care sunt incapabile ori cărora li s-a interzis prin hotărâre judecătorească definitivă dreptul de a exercita calitatea de fondator ca pedeapsă complementară a condamnării pentru infracțiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii, infracțiuni de corupție, delapidare, infracțiuni de fals în înscrisuri, evaziune fiscală, infracțiuni prevăzute de Legea nr.656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sau pentru infracțiunile prevăzute de prezenta lege”.

Interdicțiile se aplică și administratorilor, directorilor, membrilor consiliului de supraveghere și ai directoratului, cenzorilor sau auditorilor financiari, potrivit art.73¹ din Legea nr.31/1990.

În plus, la art.36 alin.(2) lit.f) din Legea nr.31/1990, se prevede că cererea de înregistrare în registrul comerțului este însoțită de „declarația pe propria răspundere a fondatorilor, a primilor administratori și, după caz, a primilor directori, respectiv a primilor membri ai directoratului și ai consiliului de supraveghere și, dacă este cazul, a primilor cenzori, că îndeplinesc condițiile prevăzute de lege”. Prin această declarație, semnatarii atestă atât faptul că îndeplinesc cerințele prevăzute la art.6 alin.(1) din Legea nr.31/1990, cât și faptul că își asumă consecințele falsului în declarații, potrivit dispozițiilor art.326 din Legea nr.286/2009 privind Codul penal. O declarație identică este depusă la înregistrarea în registrul comerțului a

mențiunilor privind schimbarea membrilor organelor de administrare și/sau de conducere și de control ori a reprezentanților persoanelor juridice care îndeplinesc această calitate.

Apreciem, astfel, că actuala reglementare răspunde pe deplin cerințelor actelor europene menționate, iar varianta propusă de inițiator este susceptibilă de a fi considerată incompletă sau insuficientă.

De asemenea, sintagma „*Prin semnarea actului constitutiv, fondatorii își asumă răspunderea pentru îndeplinirea condițiilor prevăzute la art.6 pentru a fonda o societate, în actul constitutiv fiind prevăzută o clauză în acest sens*” poate fi criticată și din punctul de vedere al tehnicii legislative. Astfel, menționăm că expresia „a fonda o societate” nu este specifică domeniului analizat, iar trimiterea la textul unui anumit articol se face inclusiv prin indicarea alineatului care prevede normele la care se face trimitere.

În concluzie, este de analizat dacă este oportună menținerea normei propuse pentru **art.6¹**.

Reținem observația pentru actualul **pct.21**, cu referire la textul **art.73¹ alin.(2)** și pentru actualul **art.III**, cu privire la **art.8 alin.(4)** din **Ordonanța de urgență a Guvernului nr.44/2008**.

3. La **pct.3**, la textul **art.36 lit.d)**, precizăm că, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, intervenția de modificare sau de completare a actelor normative se realizează cu respectarea legăturii tematice și în ordinea firească a articolelor din actul de bază care urmează a fi modificat sau completat.

În plus, semnalăm că **art.36** este structurat în **două alineate**, iar **alin.(1)** nu conține litere.

Astfel, se impune menționarea alineatului avut în vedere, respectiv „**art.36 alin.(2) lit.d)**”, și includerea normei propuse la punctul din proiect care prevede modificări pentru **art.36**, respectiv **pct.10**.

Menționăm, însă, că la **pct.10** din proiect inițiatorii propun abrogarea **art.36 alin.(2) lit.d)**, așadar o eventuală modificare a acestuia în cadrul aceluiași act normativ nu se mai justifică.

În concluzie, precizăm că normele propuse atât la **pct.3**, cât și la **pct.10** trebuie reanalizate în vederea promovării unei singure soluții, fie modificarea, fie abrogarea acestuia.

În considerarea acestei observații, punctele subsecvente din proiect se vor renumera corespunzător.

4. La actualul **pct.4**, cu privire la textul **art.7 lit.f¹**), pentru rigoare normativă, sintagma „acolo unde lege prevede” va fi înlocuită cu enumerarea prevederilor legale avute în vedere.

5. La actualul **pct.6**, la enunțul **art.8 lit.f²**), semnalăm că Legea nr.31/1990 nu cuprinde o definiție a societății pe acțiuni de tip deschis sau a societății pe acțiuni de tip închis.

Astfel, inserarea sintagmei „tipul societății (închis sau deschis)” poate genera dificultăți în aplicare. De asemenea, semnalăm și faptul că prezentarea unor explicații prin utilizarea parantezelor nu este permisă în redactarea unui act normativ.

În concluzie, se impune definirea acestor noțiuni în cadrul **art.3** din proiect, astfel încât textul normei să asigure predictibilitate și claritate, specifice limbajului juridic normativ.

6. La actualul **pct.8**, la textul **art.9¹ alin.(2)**, pentru respectarea exigențelor de tehnică legislativă, sintagma „trebuie să verse” va fi înlocuită cu expresia „**este obligată să verse**”.

La **alin.(2) lit.a)**, recomandăm înlocuirea sintagmei „în 12 luni de la data înmatriculării” cu expresia „în **termen de** 12 luni de la data înmatriculării”.

7. La actualul **pct.9**, cu privire la abrogarea **art.17 alin.(3)** și **alin.(5)**, semnalăm că acestea au fost abrogate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2020 privind măsuri în domeniul registrului comerțului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.206/2021.

8. La actualul **pct.11**, pentru rațiuni normative, propunem comasarea acestuia cu **pct.3**, cu o singură **parte dispozitivă**, în următoarea redactare:

„(...) **La articolul 36 alineatul (2) literele c) și d) se modifică și vor avea următorul cuprins:**”.

9. La actualul **pct.14**, recomandăm următoarea reformulare:

„(...) Articolele 45 și 46 se abrogă”.

10. La actualul **pct.15**, **partea dispozitivă** trebuie redată, astfel:
„(...) **La articolul 50 alineatul (2) (...)**”.

11. La actualul **pct.16**, la textul **art.51**, semnalăm că modificarea vizată este reprezentată de înlocuirea sintagmei „Terții pot invoca însă actele sau faptele (...)” din debutul normei actuale, cu expresia „Terții sunt întotdeauna în măsură să invoce însă actele sau faptele (...)”.

Apreciem că această adăugire este superfluă și, în consecință, propunem eliminarea acesteia.

În considerarea acestei observații, punctele subsecvente se vor renumera corespunzător.

12. La actualul **pct.20**, la enunțul **art.72**, pentru respectarea prevederilor art.48 alin.(1) și (2) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sugerăm prezentarea celor două ipoteze juridice în cadrul unor alineate distincte.

Astfel, **art.72 alin.(2)** va debuta cu sintagma „Pentru numirea unui administrator (...)”.

13. La actualele **pct.25** și **26**, deoarece se aduc intervenții legislative asupra aceluiași articol, respectiv **art.237**, este necesară respectarea ordinii crescătoare a elementelor structurale asupra cărora se intervine. Propunem, prin urmare, reformularea celor două părți dispozitive în **patru părți dispozitive**, cu următoarea redactare:

„(...) **La articolul 237 alineatul (1) litera c) se modifică și va avea următorul cuprins:**

(...) **La articolul 237 alineatul (1) literele d), f) și g) se abrogă.**

(...) **La articolul 237 alineatele (6) și (7) se modifică.**

(...) **La articolul 237 alineatele (8) – (13) se abrogă.”**

Totodată, pentru considerente de ordin normativ, denumirea Agenției Naționale de Administrare Fiscală și cea a Ministerului Finanțelor se vor reda *in extenso*, iar nu în forma abreviată.

De asemenea, se impune revederea normei de la **alin.(7)** sub aspectul relevanței juridice.

14. La actualul **pct.27**, semnalăm că se introduce un nou articol, **art.237²**, care este structurat în 13 alineate.

Ținând cont de prevederile art.48 alin.(4) teza a doua din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările ulterioare, conform cărora

„Pentru claritatea, concizia și caracterul unitar al textului unui articol se recomandă ca acesta să nu fie format dintr-un număr prea mare de alineate”, propunem revederea și restructurarea corespunzătoare a acestuia.

15. La actualul **pct.30**, la textul **art.260 alin.(6)**, pentru o redactare corectă, recomandăm reformularea **tezei finale**, astfel: „Încheierea prin care se constată **finalizarea procedurii de lichidare** și se dispune radierea societății din registrul comerțului se publică pe pagina de internet a Oficiului Național al Registrului Comerțului și pe portalul de servicii on-line al acestuia”.

La **alin.(9)**, cu privire la **teza finală**, pentru o exprimare adecvată, aceasta se va reformula, după cum urmează: „În termen de 3 zile lucrătoare de la data depunerii **plângerii**, oficiul registrului comerțului o înaintează instanței competente”.

16. La actualul **pct.32**, având în vedere articolul pe care îl modifică, respectiv **art.252 alin.(2)**, sugerăm ca modificarea acestei norme să fie numerotată ca **pct.31**, iar modificările propuse pentru art.260 alin.(5)-(10) să facă obiectul **pct.32**.

IV. Observații cu privire la modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale

1. La actualul **art.III**, care va deveni **art.II**, la **partea introductivă**, pentru o corectă redactare, menționăm că nu se vor mai reda și datele cu privire la publicarea Legii nr.182/2016.

2. Întrucât în cuprinsul actualului art.III intervențiile legislative de natura modificărilor încep cu pct.2, propunem ca în fața sintagmei „La articolul 8, după alineatul (3) (...)” să se insereze cifra „1”.

3. La actualul **pct.3**, pentru rațiuni normative, **partea dispozitivă** se va reda, astfel:

„(...) La **anexă, punctul 1, subpunctul 1.2¹** se abrogă”.

V. Observații cu privire la art.IV-XV

1. Ca **observație generală**, din perspectiva respectării exigențelor de tehnică legislativă, semnalăm că structurarea **părții finale** a proiectului este defectuoasă.

Astfel, în cazul unui proiect de o asemenea complexitate, se impune structurarea părții finale într-un **capitol** consacrat **Dispozițiilor tranzitorii și finale**, alcătuit din normele preconizate pentru **art.IV, art.VI-XII și art.XV**, în cadrul căruia să fie prevăzute măsurile care se instituie cu privire la derularea raporturilor juridice născute în temeiul vechii reglementări, ce urmează să fie înlocuită de noul act normativ, precum și măsurile necesare pentru punerea în aplicare a prezentului act normativ, data intrării în vigoare a acestuia și implicațiile asupra altor acte normative.

2. Cu privire la cuprinsul actualului **art.IV alin.(2)**, precizăm că este necesară completarea trimiterii la textul art.115 prin menționarea actului normativ la care se face trimitere.

De asemenea, pentru o informare corectă asupra actului normativ la care se face trimitere, se impune inserarea **titlului** acestuia, astfel: **„pentru instituirea unor măsuri privind activitatea de înregistrare în registrul comerțului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.84/2010, cu modificările și completările ulterioare”**.

La **alin.(3)**, pentru considerente de ordin normativ, în locul expresiei „Codul de procedură civilă” se va scrie **„Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare”**.

Totodată, pentru aceleași motive, după sintagma „Ordonanței de urgență a Guvernului nr.116/2009” se va scrie expresia **„aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.84/2010, cu modificările și completările ulterioare”**.

3. Precizăm că actualele **art.V și XIII** se referă la chestiuni legate de personalul registrului comerțului, numărul de posturi, finanțare, precum și la anumite modificări privind ocuparea funcției de director, aspecte reglementate prin *Regulamentul de organizare și funcționare a Oficiului Național al Registrului Comerțului și a oficiilor registrului comerțului de pe lângă tribunale*, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr.1.082/C din 20 martie 2014, precum și prin *Regulamentul de ocupare a funcțiilor de director general, director general adjunct la Oficiul Național al Registrului Comerțului și a funcțiilor de director, director adjunct la oficiile registrului*

comerțului de pe lângă tribunale, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr.1.339/C din 13 aprilie 2016.

În concluzie, recomandăm revederea acestor articole, astfel încât să se prevadă în mod expres modificarea regulamentelor menționate *supra*.

La actualul **art.V alin.(1)**, sintagma „hotărâre de Guvern” trebuie redată sub forma „hotărâre a **Guvernului**”.

4. La actualul **art.VI**, recomandăm revederea trimiterii „la art.124 din lege”, astfel încât să se precizeze despre ce lege este vorba.

5. La actualul **art.VII alin.(2)**, pentru rațiuni normative, sintagma „În termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a legii” se va reda astfel: „În termen de 6 luni de la **data** intrării în vigoare a **prezentei legi**”.

6. La actualul **art.VIII alin.(2)**, pentru unitate în redactare, după expresia din rândul 2 „se înlocuiește cu” se va insera substantivul „**sintagma**”.

7. La actualul **art.IX**, pentru rigoare normativă, expresia „În termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi” se va reda sub forma „În termen de **90 de zile** de la data intrării în vigoare a prezentei legi”.

8. Referitor la actualul **art.XIV**, în care se propun spre abrogare anumite prevederi ale Ordonanței Guvernului nr.26/2000 cu privire la asociații și fundații, semnalăm că modificările preconizate reprezintă dispoziții de fond, fiind necesară redarea acestora într-un articol distinct, plasat după actualul **art.II**.

În considerarea acestei observații, articolele subsecvente se vor renumera în mod corespunzător.

Totodată, recomandăm comasarea **pct.2-4**, deoarece se referă la același articol, cu următoarea redactare:

„2. La articolul 7, alineatul (1), **alineatul (2) litera e) și alineatul (3²) se abrogă**”.

VI. Observații cu privire la mențiunea de transpunere

Semnalăm că, deși **mențiunea de transpunere** nu este prevăzută în cuprinsul propunerii legislative, prezentul proiect reprezintă transpunerea, la nivelul legislației naționale, a prevederilor **Directivei (UE) 2019/1151**. Soluțiile juridice preconizate reflectă intenția

inițiatorului de a proceda la o armonizare a cadrului legal aplicabil registrului comerțului și registrului persoanelor juridice fără scop lucrativ, printr-o aliniere la normele și exigențele Uniunii Europene.

Precizăm însă că, în absența *Tablelului de concordanță*, care ar fi trebuit să însoțească proiectul, este dificil de specificat dacă transpunerea este una integrală sau parțială, fapt ce prezintă importanță pentru redactarea mențiunii de transpunere.

În concluzie, se impune inserarea acestei mențiuni la finalul propunerii legislative, după următorul model:

„Prezenta lege transpune Directiva (UE) 2019/1151 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 de modificare a Directivei (UE) 2017/1132 în ceea ce privește utilizarea instrumentelor și a proceselor digitale în contextul dreptului societăților comerciale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE), seria L, nr.186 din 11 iulie 2019”.

În situația în care transpunerea actului juridic european precizat *supra* este doar parțială, mențiunea respectivă trebuie să specifice în detaliu și textele (secțiunile/articolele/paragrafele, după caz) transpuse prin prezentul proiect.



București
Nr.945/25.11.2021